Data-analyse van vooropgestelde werkdiagnosen en voorschrijven van antibiotica bij acuut zieke kinderen in de ambulante zorg.

Haio: WAELKENS Debbie , KUL
Promotor: DE SUTTER An , U.G.
Praktijkopleider: VERBREYT Joris

Context: Acute ziekte is een vaak voorkomend probleem bij kinderen die gezien worden in de huisartsenpraktijk. In de meeste gevallen gaat het om minder ernstige, zelflimiterende infecties. Ernstige infecties zoals pneumonie, sepsis, meningitis, pyelonefritis, osteomyelitis en cellulitis zijn zeldzaam in de eerste lijn, maar kunnen een nefast verloop hebben. De angst voor de mogelijk ernstige gevolgen van een infectie bij kinderen en de onzekerheid bij ouders en artsen zorgen voor een defensief voorschrijven van antibiotica. Het doel van deze thesis was om, op basis van de gegevens uit de ERNIE2-studie, een analyse te maken van de werkdiagnosen en het voorschrijven van antibiotica bij acuut zieke kinderen in de ambulante zorg.

Onderzoeksvraag: “Welke werkdiagnosen worden bij acuut zieke kinderen vooropgesteld bij de huisarts en de pediater?” “Hoe vaak en voor welke pathologie worden bij acuut zieke kinderen antibiotica opgestart door de huisarts en de pediater?”

Methode: In de literatuur werd nagegaan welke diagnosen bij acuut zieke kinderen het meest frequent zijn en hoe vaak en voor welke pathologie antibiotica worden voorgeschreven in de ambulante zorg. Daarna werden de gegevens uit de databank van de ERNIE2-studie betreffende de werkdiagnosen en het voorschrijven van antibiotica door twee huisartsen-in-opleiding gecodeerd en geanalyseerd. De coderingen werden door de twee huisartsen-in-opleiding afzonderlijk opgemaakt volgens de ICPC 2 en daarna vergeleken in het statistisch programma ‘SPSS Statistics’. Mismatches in codering werden uitvoerig besproken en aangepast.

Resultaten: In totaal werden 8664 consultaties van acuut zieke kinderen bij de huisarts en de pediater gecodeerd. Hiervan waren 3147 consultaties (36,3%) bij de huisarts en 5517 (63,7%) bij de pediater. Bovenste luchtweginfecties (24,9%), andere virale infecties (15,8%), bronchitis (12,5%), acute otitis media (11,0%) en gastro-intestinale infecties (8,3%) waren de meest voorkomende werkdiagnosen. In 25,2% van de consultaties werd minstens één antibioticum voorgeschreven. Huisartsen schreven in 29,4% van de gevallen een antibioticum voor, pediaters in 22,9% van de consultaties. In ongeveer een derde van de gevallen schreven huisartsen uitgesteld antibiotica voor, bij de pediaters werd het uitgesteld voorschrift in 20% van de consultaties gehanteerd. Penicillines waren met 78,6% het meest voorgeschreven antibioticum. De werkdiagnose waarvoor in verhouding de meeste antibiotica werden voorgeschreven was pneumonie (85,5%), gevolgd door otitis media (69,8%) en urineweginfecties (57,5%).

Conclusie: Bovenste luchtweginfecties, virale infecties, bronchitis, otitis media en gastro-intestinale infecties bleken de meest frequent vooropgestelde werkdiagnosen in de ERNIE2-databank. Antibiotica werden voorgeschreven in iets meer dan een kwart van de consultaties. Penicillines werden het vaakst gebruikt. Er waren voor zowel werkdiagnosen als antibioticagebruik slechts kleine verschillen te zien als er vergeleken werd met de gegevens uit de literatuur. Ook bleken de vooropgestelde werkdiagnosen en het voorschrijven van antibiotica gelijkaardig bij de huisartsen en de pediaters in de ERNIE 2-studie, met mogelijks een iets beperkter voorschrijfgedrag bij de pediaters.